

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

POROČILO O DELOVANJU USTANOVE DR. ŠIFTARJEVA FUNDACIJA V 2019. LETU

I. BISTVENE ZNAČILNOSTI IN POUČENI

1. Tudi letošnje leto je bilo izjemno dinamično in uspešno; bili smo vsestransko aktivni, prisotni na različnih področjih, organizirali številne dogodke tudi izven Vrta na Petanjcih (Tišina, M. Sobota, Lendava, Maribor, Ljubljana, Sevnica in Gorica-Italija). V Vrta pa je bilo letos še posebej živahno. Vse to se je odrazilo tudi v opazni medijski prisotnosti v lokalnem, regijskem, slovenskem in čezmejnem okviru.

Potrjevali smo svojo vitalnost, živost, s svojo razvejano dejavnostjo smo sledili izhodiščem programa dela za 2019. leto: ohranjali smo kontinuiteto, nadaljevali z začetimi aktivnostmi in uresničevanjem nedokončanih nalog v 2018. letu; aktivno smo sodelovali v širših družbenih akcijah.

Ustanova je z vso svojo dejavnostjo v preteklem letu utrjevala svojo javno prepoznavno identiteto in potrjevala ugled kot ene nesporno naj aktivnejših ustanov in sorodnih organizacij v Sloveniji.

Ustanova je prejela zahvalno listino ZVVS za sodelovanje, MS MOMS pa je decembra sklenil, da bo Ustanova prejela ob Kulturnem prazniku, februarja 2020, občinsko priznanje za razvoj kulturne dejavnosti v občini.

Velja pa tudi dodati, da je bilo delovanje UŠF v tem letu tudi finančno zelo napeto in intenzivno - predvsem pa smo lahko zadovoljni: leto bomo končali z boljšim pozitivnim stanjem kot smo ga začeli, zahvaljujoč podpori ustanoviteljev in dobremu sodelovanju z njimi ter intenzivnim aktivnostim za pridobivanje donatorjev in donacij.

2. Uspešno smo uresničevali ambiciozen program ter svojo povezanost z okoljem; tudi v tem obdobju smo sodelovali s številnimi subjekti, partnerji, z nekaterimi smo tudi okrepili (Prekmursko društvo gen. Maistra) ali obnovili sodelovanje (PIŠK, Trstenjakova fundacija). Marsikaj smo organizirali z že tradicionalnimi partnerji in tudi nekaterimi novimi, med njimi tudi z uglednimi slovenskimi institucijami (SAZU, Mestni muzej Ljubljana, Cankarjev dom, Kulturni dom - Gorica). Sodelovali smo na številnih prireditvah v regiji in širšem, slovenskem okolju (Ljubljana, Izola, Sombotel, Dražgoše in druge lokacije); bili smo na številnih dogodkih ustanoviteljev Ustanove in drugih; zahvaljujoč našim sodelavcem in medijem smo bili prisotni v najširši javnosti - tudi v zamejstvu. Aktivno smo sodelovali v več širše družbeno pomembnih akcijah (podpora Ustanova kandidaturi občine Lendava za "EPK 2025", Evropske poti reformacije). Izdali smo dve knjigi !

Skrbeli smo za Vrt spominov in tovarštva, ki je v dobri kondiciji; zasadili smo pet novih spominskih dreves v Vrta. Vrt so obiskale številne skupine obiskovalcev iz različnih krajev v Sloveniji in tudi iz tujine ter mnogi popotniki, turisti, kolesarji in več posebnih gostov. V Vrta in tudi drugje smo sami ali skupaj z drugimi partnerji organizirali številne tradicionalne in druge dogodke. Izvedli smo vse že tradicionalne, dobro obiskane in odmevne dogodke, posebej naj omenimo: literarni natečaj - letos že deseti - zaključna prireditev je bila v začetku oktobra; Spominski dan UŠF - v spomin akad. dr. A. Vratuše; majska prireditev Naši zakladi; več Vanekovih večerov (aktualne okoljevarstvene in druge pomembne teme - človekove pravice); spominski pohodi - ob Dnevu državnosti in v okviru "Vaneča

2019". Posebni dogodki v Vrtu so bili: že drugič uvodna delavnica mednarodnega Festivala poezije in vina; obisk društva TIGR, obisk PPZ ob njihovi 75-letnici ustanovitve; obisk VP RF in zasaditev spominskega drevesa v spomin vojakom RA na Murski fronti, aprila 1045; obisk ZVVS in Zveze društev Sever in obeležitev Dneva suverenosti; obisk in delovno srečanje PČZ. V Vrtu smo v oktobru odprli "Galerijo" in v njej razstavo akad. slikarja Igorja Banfija.

3. Letošnje leto sta še posebej vsebinsko, organizacijsko, finančno in delovno intenzivno zaznamovali dve stoletnici:

-priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom in

-rojstva ustanovitelja Vrta in pobudnika ustanovitve Ustanove, častnega prof. dr. Vaneka Šiftarja.

4. Vse kar smo naredili in izvedli je rezultat zavzetega dela številnih sodelavcev Ustanove, odličnih in razvejanih partnerskih, letos še razširjenih povezav in stalnega dobrega sodelovanja, podpore in pomoči ustanoviteljev Ustanove za zagotavljanje nujno potrebnih stabilnih pogojev za delovanje Ustanove in donatorjev, ki so na različne načine podpirali dejavnost Ustanove (sofinanciranje projektov, materialne donacije, popusti za posamezne storitve) in s tem omogočali izvedbo planiranih projektov in nalog. V tem okviru pa je utemeljeno posebej poudariti vsestransko in stalno podporo in konkretno pomoč občine Tišina - domicilne občine in soustanoviteljice Ustanove. Ob sicer nekaj stalnih podpornih občinah v Prekmurju nismo uspeli razširiti kroga formalnih ustanoviteljev.

5. Zbirni statistični podatki o delovanju Ustanove v 2019. letu:

-število ustanoviteljev: nespremenjeno (15)	
-število vseh dogodkov (organizirala sama Ustanova, bila soorganizator, aktivno sodelovala):	84
-v Vrtu	20
-drugje	18
-razstava v Vrtu	1
-udeležba na dogodkih	45
-aktivni na teh dogodkih	10
-število novih dreves v Vrtu	5
-število knjig in publikacij, v katerih so informacije o Vrtu	4
-število Vanekovih večerov in drugih javnih razprav	6
-število vodenih skupin obiskovalcev v Vrtu	22
-število obiskovalcev in udeležencev na vseh dogodkih	3350
-število evid. obiskovalcev in udeležencev dogodkov Vrtu	1350
-število ustanoviteljev, s katerimi smo konkretno sodelovali	10
-število partnerjev	55
-število evidentiranih medijskih objav	50
-število rednih sej organov Ustanove - skupaj	9
-število naslovnikov za vabila Ustanove	450
-Ustanova je prisotna na spletu, fb, twit.	

6. Uprava Ustanove je vodila in v decembru potrdila konkretno kronologija celotne pomembne dejavnosti Ustanove v 2019. letu, ki je v dokumentaciji Ustanove.

II. POROČILO O AKTIVNOSTI

1.100-letnica priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom: še naprej smo intenzivno sodelovali v delu Iniciativnega odbora za pripravo obeleževanja 100-letnice združitve...; sodelovali smo na vseh sejah odbora in v številnih razgovorih z najodgovornejšimi predstavniki državnih organov (vlade in več ministrstev), MOL, SAZU, Univerze v Ljubljani. Udeležili smo se vseh najpomembnejših slovesnosti v Prekmurju in drugih krajih (Ljubljana, Beltinci, Križevci pri Ljutomeru). Bili smo pobudniki, organizatorji ali soorganizatorji številnih pomembnih akcij. Posebej in konkretno pa naj omenimo:

- izdali smo monografijo dr. Uroša Lipuščka, tudi člana PS Ustanove, "Prekmurje v vrtincu pariške mirovne konference 1919" in je eden najuspešnejših in najodmevnejših (knjižnih) projektov Ustanove. Z njo oz. konkretno njeno premierno predstavitvijo 18. januarja v PIŠK v M. Soboti (300 udeležencev) se je dejansko začelo letošnje "Prekmursko leto" (tri izdaje, skupna naklada: 1600 izvodov);
- sami ali skupaj z različnimi partnerji smo organizirali predstavitve monografije v Ljubljani, Lendavi, Sevnici, Gorici (skupaj 700 udeležencev);
- monografijo smo kot donacijo Ustanove dali tudi šolam v pomurski regiji in sodelujočim šolam v akciji Zavoda RS za šolstvo ob 100-letnici;
- monografija je bila tudi v prodaji v več knjigotržnih organizacijah in ustanovah (Mladinska knjiga, založba Sanje, Mohorjeva družba, Zavod za kulturo, turizem in šport M. Sobota, Zavod za kulturo, turizem in šport Beltinci, EXPANO - vrata Pomurja);
- lanskoletni in letošnji literarni natečaj sta bila vsebinsko intonirana s 100-letnico;
- enako tudi majska prireditev Naši zakladi - dve 100-letnici;
- organizirali smo (skupaj s SPD in Cankarjevim domom v Ljubljani) literarno-glasbeni večer: "Povej mi nekaj lepega - večer z ustvarjalci iz Prekmurja"; CD v Ljubljani (nad 300 udeležencev);
- organizirali smo razgovor z dr. M. Jesenškom: "Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem" v Ljubljani; skupaj s SAZU, ZRC, IO za obeleževanje priključitve...; 8. maj (120 udeležencev);
- na predstavitvi monografije dr. Klaudivje Sedar, tudi predsednice PS Ustanove: "Prekmurje ob zgodovinski prelomnici 1919" v PIŠK M. Sobota je imel podpredsednik uprave Ustanove uvodni nagovor
- aktivno smo sodelovali tudi pri pripravi drugih dogodkov (npr. "30 let sožitja ob Tromeji" v občini Kuzma, predstavitev posebne znamke Pošte Slovenije v M. Soboti, mednarodni simpozij SAZU v Ljubljani in Prekmurju, otvoritev Prekmurskega trga v Ljubljani, posebna priloga Dela in Slovenskih novic);
- član uprave Branko Žunec je pripravljala posebno monografijo: "Čudež stoletja - razodetje tisočletja" (100 zgodb- esejev), ki jo bo Ustanova izdala v 2020. letu.

2. 100 - letnica rojstva ustanovitelja Vrta in pobudnika ustanovitve Ustanove, častnega prof. dr. Vaneka Šiftarja.

- Osrednji dogodek je bila letošnja tradicionalna majska prireditev Naši zakladi: sodelovali so MPZ Slava Klavora, OŠ Tišina, GMS, GFM Ljutomer; slavnostni govornik je bil prvi PRS M. Kučan; prireditev je pripravila članica PS Ustanove Irena Štuhec, prof. na GFM Ljutomer (300 udeležencev).
- V Vrtu smo - kot zaključek majske prireditve zasadili spominsko drevo v spomin Vaneka Šiftarja in njegovih dveh bratov.

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

-Zveza kulturnih društev in JKSD v Mariboru sta 20. maja v Mariboru, v okviru ciklusa "Spominjanja", pripravila okroglo mizo o V. Šiftarju - romologu; Ustanova je aktivno sodelovala v pripravah in izvedbi, aktivno v razgovoru, ki ga je vodil Franci Pivec, so sodelovali: mag. Mladen Tancer, dr. Vera Klopčič, dr. Silvo Devetak, mag. Jožek Horvat-Muc in Marjan Šiftar; celotni razgovor je tudi na YouTube (40 udeležencev)!

-Poseben dogodek je vsekakor bila prva predstavitev zbornika Vanekovo stoletje v okviru Dneva Pravne fakultete Univerze v Mariboru v oktobru (200 prisotnih)!

-V oktobru je prof. dr. Cvetka Hedžet Toth objavila širši spominski zapis o V. Šiftarju v Evangeličanskem listu.

Ob tem pa naj dodamo tudi zapise v letošnjih številkah Panonskega lista, tj. v glasilu prijateljev, gradiščanskih Hrvatov in prispevke Ernesta Ružiča v glasilu Zveze Slovencev na Madžarskem Porabje ter seveda prispevke naših sodelavcev v tišinskem glasilu Novine (Irma Benko, Branko Žunec, Ernest Ružič).

-Velja omeniti tudi, da je bila v letošnji program "domoznanske bralne značke PIŠK" vključena naša monografija - M. Munda: Korespondenca V. Šiftarja s ....

-Monografija dr. Kladije Sedar: Prekmurje na prelomnici 1919: na naslovnici je objavljena pesem V. Šiftarja Topoli (30 prisotnih).

-Ključni in finalni del obeleževanja pa je bil spominsko-znanstven zbornik Vanekovo stoletje (uredila dr. Darja Peček Senčur; 35 avtorjev; 380 strani); slovesnost v PIŠK (november) ob njegovem izidu pa je bila zaključna prireditve ob 100-letnici rojstva dr. Vaneka Šiftarja; na izjemno dobro obiskani prireditvi v PIŠK v M. Soboti (250 prisotnih) so po vsebinsko povezanem scenariju (avtorica: Irma Benko), v katerem so se prepletali odlomki iz prispevkov iz 1. Vanekovega zbornika, izbor pesmi V. Šiftarja in predstavitev življenja in dela V. Šiftarja. Govorniki so bili direktorica INV in prodekan PF Univerze v Mariboru, F. Hajoš, M. Kučan, J. Vugrinec, M. Šiftar. Zbornik in svoje spomine na življenje in delo V. Šiftarja so predstavili v osrednjem delu prireditve: dr. Darja Senčur Peček in nekaj avtorjev prispevkov v zborniku (dr. Etelka Korpič Horvat, dr. Šime Ivanjko, dr. Vera Klopčič, Tanja Radonjič Kranjec, Jožek Horvat Muc), Prireditve so obogatili z izbranim programom MPZ Štefan Kovač, glasbena skupina DNNK, violinistka Laura Pučko (GS M. Sobota, klavirska spremljava: Snežana Mitič), Gabrijela Granfol Peurača in Boštjan Rous. Dogodek je bil tudi dobro medijsko pokrit v lokalnem, regionalnem in državnem okviru.

-Posebej naj omenimo, da so zbornik prejele (poleg avtorjev, gostov na slovesnosti, knjižnice, prijatelji in sodelavci, ustanovitelji Ustanove in drugih) tudi šole na območju KP Goričko in v Porabju.

3. Vrt spominov in tovarištva

3.1. Redno vzdrževanje Vrta: tudi v 2019. letu smo vzdrževali Vrt v dobri fizični oz. vizuelni kondiciji, še posebej ob vseh najpomembnejših dogodkih v Vrtu, skrbeli za zdravstveno stanje drevnine in tudi povečali spominski del drevnine v njem; že v januarju smo podaljšali sodelovanje z J. Kološo s.p. in arboristko Tanjo Grmovšek. Odstranili smo več suhih dreves. BSŠ iz Rakičana je, kot del učne prakse, opravila "trgatev" v Vrtu in zimsko zaščito skulptur. V sodelovanju z KO ZZB Tišina in prijatelji Ustanove smo v novembru uspešno izvedli že tradicionalno delovno akcijo "Listje" (25 udeležencev).

3.2. Projekt "Trije parki - kulture, miru, oddiha" (LAS Goričko): uspešno smo izvedli celotni program v Vrtu v roku, poravnali svoje finančne obveznosti; sredstva EU pričakujemo v 2020. letu. Opravljena

so bila vsa planirana dela (obnovili smo sistem informativnih tablic, temelje stare hiše in vodnjak; dobili smo, že dolgo planirano in potrebno luč na terasi; postavili nove oz. dodatne informativne table); zaključili smo ga s skupnim prospektom sodelujočih partnerjev - Ustanove in občin Tišina in Cankova - ki smo ga pripravili v Ustanovi (naklada: 15.000 izvodov).

Projekt je odličen primer sodelovanja javno-zasebnega oz. več partnerjev - Ustanove in dveh ustanoviteljic, občin Tišina in Cankova.

3.3. Sanacija neživih-materialnih delov Vrta: v Vrtu smo tudi obnovili brajde in ograjo, odstranili nekaj posušenih oz. bolnih dreves, pripravili pa tudi že plan potrebnih del v 2020. letu.

3.4. Celovit saditveni načrt: v okviru projekta "Trije parki" in ob intenzivnem sodelovanju arboristke Tanje Grmovšek smo opravili celovito inventuro spominske in druge drevnine, ki bo podlaga za saditveni načrt.

3.5. Nova drevnina v Vrtu: Vrt smo obogatili s petimi novimi spominskimi drevesi - saditve so bile posebni, slavnostni in javni kulturno-zgodovinski dogodki (društvo TIGR, PPZ - ob 75. obletnici ustanovitve, ob 100-letnici V. Šiftarja; VP RF dr. D. Zavgajev - v spomin na padle vojake RA na Murski fronti; ZVVS in Zveza društev Sever ob Dnevu suverenosti); začetni so bili razgovori s prijatelji v Španiji o uresnitvi pobude o zasaditvi spominskega drevesa iz Guernice v Španiji.

3.6. Obiski v Vrtu: tudi v 2019. letu beležimo dober obisk; opazno je bilo večje število (evidentiranih) obiskovalcev Vrta »iz ulice« (kolesarjev, turistov iz bližnjih zdraviliško-turističnih centrov in drugih gostov v regiji, zainteresiranih občanov iz lokalnega okolja), še posebej v času prazničnih dni in ob weekendih. Večje je bilo število gostov v Vrtu, ki so načrtno obiskali Vrt ali so njegov ogled povezali z udeležbo na prireditvah v Vrtu. Vrt je obiskalo tudi večje število vnaprej najavljenih skupin (skupaj 22), za katere smo organizirali vodene obiske in zaključna srečanja v Vrtu v sodelovanju z vodstvi KO ZZB Tišina oz. Združenja ZB v MO MS iz: Pivke, Ljubljane-Zadobrovo, Novega mesta, Celja, Bodoncev. Poleg teh pa še: društvo TIGR, PPZ, skupina upokojenih poštarjev iz pomurske regije, skupina gradiščanskih Hrvatov, Agencija za kmetijske trge, DD Lenart, Društvo izgnancev iz Ptuja, društvo ljubiteljev Porschejev, udeleženci Festivala poezije in vina, vodstvo PČZ, Društvo pravnikov v gospodarstvu Slovenije, delegacije Zveze društev Sever in ZVVS, večja skupina zaposlenih v enotah Zavoda za šolstvo RS. V tem letu beležimo tudi večje število zanimivih obiskov iz tujine, predvsem iz Avstrije (še v decembru), celo iz Avstralije (nekdanji interniranec v taborišču Šarvar !), Poljske, Nemčije. Med posamezniki, ki so obiskali Vrt pa naj posebej omenimo: prvega PRS M. Kučana, VP RF dr. D. Zavgajeva, direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine - OE Maribor S. Štaibaherja, bivšega ministra in bivšega rektorja Univerze v Ljubljani dr. I. Svetlika. Po ocenah uprave Ustanove je v 2019 skupaj obiskalo Vrt okrog vnaprej dogovorjenih 1350 ljudi in še najmanj 200- 300 drugih obiskovalcev.

Tudi izkušnje iz tega leta pa ponovno in le še dodatno utemeljujejo potrebo, da Ustanova ob podpori občine Tišina in ostalih ustanoviteljev skuša na vsak način pridobiti stalnega, pogodbenega ali zaposlenega sodelavca za vodniško službo in z njo povezano informativno dejavnostjo v Vrtu, še posebej ko gre za nenajavljene obiskovalce in obiskovalce iz tujine. V tem letu je v nekaj takih primerih bila ob članici PS Ustanove (S. Dešnik) bila zelo koristna pomoč tudi večletnega sodelavca Ustanove v minulih letih preko sistema javnih del (M. Antolin).

3.7. Med posebnimi dogodki v Vrtu v 2019. letu - poleg že tradicionalnih - je potrebno omeniti, poleg mednarodne delavnice v okviru Festivala poezije in vina še tudi obisk že dalj časa planiran obisk in delovno srečanje vodstva Pomurske čebelarke zveze.

4. Ohranjanje vrednot NOB in spomina na žrtve fašizma in nacizma med 2. svetovno vojno: organizirali smo že tradicionalni kolesarski del spominskega pohoda na Vanečo, skupaj z KO ZZB Tišina tudi spominski pohod ob junijskem državnem prazniku. V ta okvir sodi tudi že omenjena zasaditve spominskega drevesa v spomin na vojake RA, ki so padli na Murski fronti, aprila 1945. leta, spominskega drevesa ob 75-letnici ustanovitve PPZ in tudi spominskega drevesa v spomin na delovanje Tigrovcev ter organizacija obiskov več skupin ZZB iz cele Slovenije. Dogovarjani obisk Koordinacijskega odbora za žrtve vojnega nasilja je bil preložen v 2020. leto.

5. Obeležitev Mednarodnega dneva spomina na holokavst nad Romi v 2. svetovni vojni in sodelovanje z Zvezo Romov Slovenije: v okviru nadaljevanega sodelovanja z Zvezo Romov v Sloveniji smo bili ob Svetovnem dnevu spomina na romske žrtve genocida soorganizator simpozija; udeležili smo se slovesnosti ob tem prazniku in tudi ob Svetovnem dnevu Romov ter bili tudi na več drugih prireditvah, ki jih je organizirala Zveza Romov.

6. Majska prireditev - "Naši zakladi", 10. maj: ob 100-letnici rojstva dr. Vaneka Šiftarja; udeležba - ocena: 300 ljudi; slavnostni govornik: prvi PRS M. Kučan; pozdravni nagovor: župan občine Tišina F. Horvat; program je pripravila članica PS Ustanove Irena Štuhec; v programu so nastopili: MPZ S. Klavara, G FMJ, GMS, OŠ Tišina. PRS Kučan in podpredsednik uprave sta zasadila spominsko lipo - "Trije bratje"- v spomin na V. Šiftarja in njegovih dveh bratov. Ponovno so se izkazale "Sončnice" s svojo kulinarčno obogatitvijo prireditve. Prireditev je bila dobro medijsko pokrita v lokalnem in regionalnem okviru, časopisu Porabje in seveda na spletni strani Ustanove.

7.»Vranov ogravec mladih talentov«:

7.1. Literarni natečaj: pripravila sta ga, kot že doslej, Zavod za šolstvo RS - OE MS in Ustanova; skupaj je sodelovalo 13 osnovnih in srednjih šol s skupaj več kot 20. prispevki; uradni slavnostni zaključek literarnega natečaja na temo "Jaz Prekmurec- jaz Prelek- danes in tukaj" je bil v začetku oktobra; prireditev je pripravila Irena Kumer, članica PS Ustanove in predstojnica Zavoda za šolstvo - OE M. Sobota; slavnostni govornik je bil pisatelj in profesor Štefan Kardoš; podelitev priznanj in zahval so obogatili s kulturnim programom učenci oz. dijaki Srednje zdravstvene šole iz M. Sobote in OŠ Tišine.

7.2. Sodelovanje s šolami (drugo):

-uresničevanje Dogovora o sodelovanju z BSŠ Rakičan - izvedli so nekaj obiskov v Vrto, opravili obrezovanje trte in "trgatev" v Vrto in uredili zaščito skulptur v Vrto;

-uresničevanje Dogovora o sodelovanju z OŠ Tišina; sodelovali so na zaključni prireditvi literarnega natečaja.

8. Vanekovi večeri: sledili smo sprejetim usmeritvam. Organizirali smo pa naslednje konkretne razgovore oz. okrogle mize:

-Martin Rahten: Ustavna pravica do pitne vode

-mag. Rudi Končina, Petra Dolšek: Kakšna bo prihodna aktivna vloga posameznikov pri varovanju okolja

-Domoznanski večer (dr. Klaudija Sedar): Prekmurci in prekmurščina

-dr. Cvetka Hedžet Toth: Solidarnost kot pravičnost (Spominski dan Ustanove)

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

-okrogla miza - skupaj s Trstenjakovo fundacijo (Stojan Habjanič,...): Kaj pomenijo vodotoki za kmetijsko rabo

-Vlasta Nusdorfer: Človekove pravice so temelj prihodnosti

Na vseh skupaj je bilo prisotnih okrog 200 udeležencev. Sponzor Vanekovih večerov je bilo podjetje Saubermacher-Komunala d.o.o. iz M. Sobote. Vabila za vse razgovore oz. okrogle mize smo pošiljali - tudi z namenom informiranja širše javnosti o delovanju Ustanove - na več kot 450 naslovov v regiji in širše in so bila redno objavljena tudi na spletni strani Ustanove ter na spletni strani občine Tišina; redno smo jih pošiljali tudi medijem - lokalnim, regionalnim in dopisništvom vseh osrednjih republiških medijev v regiji.

Mediji so posvečali Vanekovim večerom sicer različno pozornost; še posebej so bili predstavljeni v regijskih tiskanih in elektronskih medijih (Vestnik, Murski val, Pomurje.si, Pomurec.si in drugi portali) in glasilu Zveze Slovencev na Madžarskem Porabje. O vseh so bila poročila objavljena tudi na spletni strani Ustanove.

9. Spominski dan Ustanove - 21. februar (v spomin na akad. dr. A. Vratušo): v skladu s sklepi uprave in zbora ustanoviteljev je uprava v februarju organizirala dobro obiskan Spominski dan Ustanove v Pomurskem muzeju v M. Soboti; razgovor s prof. dr. Cvetko Hedžet Toth na temo "Solidarnost kot pravičnost"; kulturni program: OŠ Grad; scenarij: I. Benko.

10. Festival poezije in vina: na pobudo vodstva Festivala oz. založbe Beletrina smo že drugič organizirali v Vrta na Petanjcih uvodno mednarodno pesniško delavnico; na dobro obiskani (60 prisotnih) in tudi dobro medijsko pokriti prireditvi (tudi posebna reportaža TVS!) je sodelovalo 9 pesnikov iz Nemčije, Avstrije in Slovenije.

11. Projekt »Kamnite solze«: še naprej smo sodelovali v tem mednarodnem projektu (dr. Vera Klopčič, članica PS Ustanove), ki ga vodi Center judovske kulture Sinagoga iz Maribora;

12. Film po scenariju E. Cara - Prekmurska poezija v dialektu; "Matrni jezik kinč predragi"(ob 300-letnici natisa prve prekmurske knjige v starem prekmurskem knjižnem jeziku); celoletna prizadevanja, še posebej s pomočjo določenih poslancev DZ iz Prekmurja, za pridobitev finančnih sredstev iz sredstev za financiranje izvajanja ti. Pomurskega zakona niso dala pričakovanih rezultatov; enako tudi ne razgovori z več potencialnimi producenti.

13. Kandidatura občine Lendava za Evropsko prestolnico kulture 2025. leta (EPK 2025): udeležili smo se več dogodkov v Lendavi v zvezi s projektom.

14. Vrata Pomurja: opravili smo več razgovorov z nosilci projekta o možnostih vključitve Vrta in Ustanove v ta projekt in njegovo izvajanje: prospekti Ustanove in tudi monografija dr. U. Lipuščka "Prekmurje v vrtincu..." so del informativno - prodajne ponudbe v EXPANO.

15. Publicistična dejavnost: v 2019. letu smo izdali dve knjigi:

-dr. Uroš Lipušček: Prekmurje v vrtincu pariške mirovne konference

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

- zbornik Vanekovo stoletje (ob stoletnici rojstva dr. Vaneka Šiftarja, uredila: dr. Darja Peček Senčur; izdajatelj: Ustanova, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in INV iz Ljubljane).

Vrt (Kepler) in Ustanova sta predstavljena v publikaciji "Po poti reformacije na Slovenskem"; v okviru projekta Evropske poti reformacije; izdajatelj in založnik: MO Velenje.

V skupnem prospektu projekta "Trije parki" je predstavljen Vrt na Petanjcih.

16. Udeležbe na različnih prireditvah: udeležili smo se različnih uradnih slovesnosti in prireditev ustanoviteljev in drugih (skupaj: 45), na več smo tudi aktivno sodelovali z diskusijskimi prispevki ali pozdravnimi nagovori (10). Med drugimi: Svetovni dan Romov in simpozij ob Svetovnem dnevu spomina na romski holokavst, slovesnosti VP RF in soorganizatorjev ob prižiganju večnega ognja v Ljubljani in M. Soboti ter slovesnost ob veržejskem mostu v spomin na padle vojake RA, slovesnosti GK RS v Monoštru, simpozij in slovesnost v zvezi z kandidaturom za EPK 2025 v Lendavi, srečanje ZVVS v G. Slavečih, slovesna otvoritev Festivala poezije in vina na Ptuju, proslave v občinah (MOMS, Radenci, Beltinci, Dobrovnik), pesniški recital Kulturnega društva G. Radgona v Meleh, slovesnosti ob Dnevu reformacije, slovesnost ob 30. obletnici akcije Sever v Mariboru in 100-letnici Gimnazije v M. Soboti, številne prireditve ob 100-letnici priključitve Prekmurja... v M. Soboti, Križevcih, Odrancih, Ljubljani, Beltincih, posvet Pomurskega društva general Maister.

III. SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI, USTANOVAMI, ORGANI IN ZAMEJSTVOM

1. Sodelovanje z ZRC SAZU: ob stalni delovni povezavi (vabila za dogodke) ni bil opravljen tudi širši pogovor o perspektivah Raziskovalne postaje ZRC Petanjci v Vrtu ter modalitetah nadaljnjega sodelovanja ZRC In Ustanove; so pa tekom leta sodelavci ZRC pogosto bivali in delali v objektu na Petanjcih.

2. Sodelovanje z drugimi organizacijami, ustanovami, organi in zamejstvom (skupaj nad 50)

V 2019. letu smo ohranjali delovne in prijateljske povezave (izmenjava informacij in vabil, vzajemna udeležba na prireditvah in tudi skupne akcije) s številnimi organizacijami in ustanovami (Domoljubno krajevno združenje Puconci, Slovensko protestantsko društvo P. Trubar; Fundacija Franca Rozmana Staneta - je tudi v 2019. letu finančno podprla delovanje Ustanove!; Organizacijski odbor za prireditve po poteh partizanske Jelovice - Dražgoše; Kulturno društvo Štajerskih Slovencev člen 7; Društvo Primorcev in Istranov v Prekmurju, Društvo Dobrnič - predsednica je tudi članica PS Ustanove, Kulturno društvo G. Radgona).

Ustanova je na različne načine in v različnih povezavah neposredno in konkretno še naprej sodelovala tudi z: ZZB za vrednote NOB na lokalnem, regijskem in državnem nivoju, ZRC SAZU, Centrom judovske kulture Sinagoga - Maribor, Zveza Romov Slovenije, Prekmursko društvo generala Maistra, Pokrajinski muzej v M. Soboti, Zvezo veteranov vojne za Slovenijo 1991, PZ S. Klavora, ZEG, PGZ, Zavodom RS za šolstvo-OE M. Sobota, BSŠ Rakičan, Osnovno šola Tišina, gimnazijama M. Sobota in Ljutomer, podjetji: Saubermacher-Komunala d.o.o., Pomurski sejem, ROTO; organizacijami v lokalnem okolju: PGD Petanjci, »Sončnice«, Kulturno društvo Tišina, Društvo upokojencev Tišina. Še posebej pa naj omenimo sodelovanje (že sicer omenjeno v predhodnih poglavjih) s/z: SAZU, VP RF, Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, tiskarna Janus v Ljubljani, RTV Slovenija, Društvo TIGR, PPZ, Zavod za kulturo, turizem in šport Beltinci, Zavod za kulturo, turizem in šport M. Sobota,

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

JKZD Lendava, Mladinska knjiga, Založba Sanje, Mohorjeva založba, PČZ, Cankarjev dom v Ljubljani, Kulturni dom Gorica, Slovensko pisateljsko društvo, , PIŠK, PAZU, Raziskovalnim izobraževalnim središčem Dvorec Rakičan (v okviru aktivnosti v zvezi obeleževanjem 100-letnice združitve...), Botaničnim vrtom iz Ljubljane (v zvezi z Mrežo botaničnih vrtov in arboretumov Slovenije) in Panonskim inštitutom gradiščanskih Hrvatov.

Spodbudna je bila obnovitev delovnih kontaktov s Trstenjakovo fundacijo.

IV. PROMOCIJA, OBVEŠČANJE, MEDIJI

1. Skrbeli smo za stalno ažuriranje spletne strani Ustanove (več kot 40 novih svojih dokumentov); je dobro obiskana (tudi fb in twit.); skupaj nad 120.000 obiskov in "robotov".

2. Tudi v 2019. letu smo bili prisotni v najširši javnosti, v veliki meri zahvaljujoč našim sodelavcem (I. Benko, E. Ružič. B. Žunec, F. Matko Ficko) in njihovim prispevkom za spletno stran Ustanove in druge portale ter regionalne medije in glasilo Zveze Slovencev na Madžarskem Porabje; vsestransko smo sodelovali z mediji v lokalnem, regionalnem, državnem in čezmejnem okviru; uprava je redno vabila vse pomembne medije v regiji in predstavništva osrednjih slovenskih medijev v regiji na vse prireditve Ustanove ter imela različne kontakte z njimi tudi individualno.

O dejavnosti Ustanove so poročali časopisni in elektronski mediji v regiji (Vestnik, Murski val, TV Idea- Kanal 10, TV AS), redno Novine, glasilo občine Tišina (prispevke so pripravili sodelavci Ustanove) ter tudi spletni mediji v regiji in na državnem nivoju (Pomurje.si, Pomurec.si, spletna stran občine Tišina in tudi drugi o posameznih dogodkih), kot tudi osrednji mediji v državi (Večer, Slovenske novice, RTV Slovenija) in tudi nekateri drugi (npr. Letna knjiga in Panonski list- PAIN, Avstrija), še posebej pa so bili pomembni prispevki v reviji ZZB Svobodna beseda.

Po evidenci in oceni uprave je bilo v časopisnih in elektronskih medijih in na različnih spletnih straneh v 2019. objavljenih več kot 50 različnih prispevkov o Vrtu in Ustanovi.

3. Bili smo prisotni na mednarodnem sejmu "AGRA 2019" v G. Radgoni, navezali smo stike s predstavniki projekta "Vrata Pomurja".

V. POSEBNE IN STALNE NALOGE UPRAVE IN PS

1. Srečanje ustanoviteljev, donatorjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove - december; srečanje je bilo izvedeno 13. decembra; 32 udeležencev, 40 vabljenih se je opravičilo, mnogi so poslali Ustanovi čestitke za opravljeno delo v 2019. letu.

2. Pridobitev pomoči preko razpisa javnih del v 2019; naša vloga je bila zavrnjena zaradi prepolovljenih sredstev, ki jih je za ta namen prejela OE ZZS M. Sobota.

3. Aktivnosti za pridobitev generalnega sponzorja Ustanove/Vrta; različna prizadevanja v 2019. letu niso dala otipljivih rezultatov !

4. Stalna komunikacija z ustanovitelji: uprava je sodelovanju z ustanovitelji tudi v 2019. letu namenjala stalno, posebno pozornost. Redno smo vsem pošiljali vabila za vse prireditve Ustanove v Vrtu in na drugih lokacijah. Vsem je bilo poslanih tudi več posebnih pisem. Predstavniki uprave so tudi redno vzdrževali individualne kontakte s posameznimi ustanovitelji in se tudi udeleževali njihovih prireditev (različne slovesnosti in druge prireditve v občinah in drugih ustanoviteljev) in bili tudi delovno povezani s posameznimi ustanovitelji (občine Tišina, Lendava, Ljutomer, Dobrovnik, Puconci, Beltinci, MOMS oz. organizacije v njih; PF Univerze v Mariboru, ZZB, ZRC).

5. Občina Tišina - nadaljevalo se je vsestransko intenzivno sodelovanje. Odlično sodelovanje in podpora se je potrjevala tudi z osebnim aktivnim sodelovanjem župana občine na večini prireditev Ustanove v Vrtu oz. na Tišini. Ustanova pa je, kot je razvidno iz drugih poglavij tega poročila, tudi v 2019. letu aktivno sodelovala s številnimi civilno družbenimi ustanovami in organizacijami v občini (Kulturno društvo, "Sončnice", OŠ Tišina, KO ZZB, PGD Petanjci).

6. Aktivnosti za pridobivanje novih ustanoviteljev in podpore občin v regiji: v 2019. letu nismo razširili kroga ustanoviteljev Ustanove, smo pa ohranili podporo nekaterih občin (Velika Polana). Svet regije

7. Aktivnosti za pridobivanje donatorjev in donacij so intenzivno potekale celo leto; že januarja smo poslali posebna pisma 40. potencialnim donatorjem. Z njimi in tudi drugimi so bili opravljeni tudi številni individualni razgovori. Vsi donatorji so bili vabljeni na majsko prireditev, decembrsko srečanje prijateljev in sodelavcev Ustanove in na druge prireditve Ustanove. Nekaterim dodatnim smo poslali prošnje tudi med letom. V 2019. letu smo uspeli pridobiti skupaj večji znesek donacij kot smo planirali.

Razveseljive in neplanirane pa so bile donacije, ki so nam jih namenili organizatorji posameznih organiziranih obiskov Vrta. Tudi v 2019. so bile prav tako pomembne donacije podjetij in posameznikov v obliki neplačanih storitev in različnega materiala za potrebe Ustanove in partnerska sodelovanja pri sofinanciranju posameznih projektov. Mnogo partnerjev v posameznih projektih pa je v njih sodelovalo s svojim prostovoljnim delom (šole na prireditvah Ustanove!). Še posebej pa je treba ponovno omeniti podjetje Saubermacher-Komunala d.o.o., ki je tudi v 2019. letu prevzelo generalno sponzorstvo nad Vanekovimi večeri.

8. Spremljanje razpisov in prijave na lokalne, državne in mednarodne razpise - uprava se ni prijavila na noben novi razpis; razlog: zapleti in nejasnosti pri izvajanju projekta "Trije parki".

9. Pridobitev novih sodelavcev Ustanove: v 2019. smo pridobili sodelavca za galerijsko dejavnost - mag. Franca Obala, dolgoletnega direktorja Galerije v M. Soboti.

10. Računovodska in knjigovodska služba: nadaljevalo se je uspešno sodelovanje z upravo občine Tišina, v skladu s tudi formalno sklenjenim Dogovorom z občino Tišina v 2013. letu. Ta je v celoti, ažurno, strokovno opravila vse dogovorjene naloge in je imela veliko razumevanje tudi za druge potrebe Ustanove.

S pomočjo te službe je inventurna komisija uprave že januarja opravila tudi inventuro premoženja Ustanove.

VI. DEJAVNOST ORGANOV USTANOVE

1. Zbor ustanoviteljev Ustanove je imel v 2019. letu eno redno sejo - v februarju: sprejel je poročilo o delovanju Ustanove in finančno poročilo za 2018. leto, program in finančni načrt za 2019. leto.

2. Uprava je imela v 2019. letu 5 rednih sej (več skupaj s sekretariatom PS) in večje število delovnih sestankov v ožjem ali širšem sestavu. Uprava je praktično na vseh rednih sejah obravnavala finančno situacijo Ustanove z namenom sprotnega racionalnega usklajevanja finančnih tokov in dejavnosti Ustanove. Uprava je sicer organizirala intenzivne interne delovne- operativne aktivnosti v zvezi s pripravami posameznih dogodkov, obiskov, srečanj, izvajanjem potrebnih vzdrževalnih del v Vrtu. Poročilo o delu v 2018. letu in program za 2019. leto sta bila objavljena na spletni strani Ustanove. Potrebna poročila smo poslali AJ PES, MIZTK, vodstvu Mreže botaničnih vrtov in arboretumov v RS (dr. Bavconu). V 2019. letu Ustanova ni sklenila nobenega novega formalnega dogovora o

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

sodelovanju. O delovanju na medijskem področju, pridobivanju donacij, glede sodelovanja z drugimi organizacijami in izvajanju nekaterih drugih nalog poročamo že v predhodnih poglavjih.

3. PS Ustanove je imel v 2019. letu dve plenarni seji (sekretariat več skupaj z upravo). Posebej pa je potrebno tudi ob tej priložnosti poudariti, da sta PS in njeno vodstvo tudi v 2019. letu predstavljala dragoceno, nepogrešljivo oporo upravi in celotnemu delovanju Ustanove - skupaj z drugimi stalnimi sodelavkami (Irma Benko !) in sodelavci uprave. Poleg rednih sej in številnih delovnih sestankov so predsednica PS in njegovi člani aktivno sodelovali v številnih konkretnih akcijah ali jih celo vodili ter s svojimi pobudami in razpravami pomembno sooblikovali vsebino delovanja Ustanove v 2018. letu. (Vanekovi večeri, literarni natečaj, majska prireditev, urejanje obeh izdanih knjig, vodenje obiskov v Vrto, prispevki za zbornik Vanekovo stoletje in druge publikacije, organizacija in izvedba več pomembnih dogodkov Ustanove).

4. Nadzorni odbor: imel je eno sejo (pred zborom ustanoviteljev); njegovo poročilo je zbor ustanoviteljev sprejel, uprava ga je upoštevala pri svojem delu in sprejela v skladu z njim tudi potrebne odločitve.

Uprava Ustanove, januar 2019

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A